

To ideologier – kort fortalt. Baggrunden for den kolde krig.

Kommunisme en politisk ideologi, der indebærer, at den private ejendomsret skal afskaffes, og alle statens borgere skal yde efter evne og nyde efter behov. I "Det kommunistiske Manifest", som Karl Marx og Friedrich Engels udgav i 1848, beskrev de et samfund, hvor arbejderne erobrede den politiske magt i staten og styrede landet. Én leder skulle have magten og sørge for at afskaffe alle sociale klasser, så alle blev lige. Marx mente, at kommunismen naturligt ville brede sig i hele verden, når arbejderklassen indså, at man ved at stå sammen, også på tværs af lande, kunne overtage magten og fordele goderne mellem alle. Lighed var nøgleordet. Derfor er nøgleordet, derfor også kun ét parti, Det kommunistiske parti.

I et kommunistisk styre bruges begrebet planøkonomi. Det betyder, at staten bestemmer, hvilke varer, der skal produceres og hvad de skal koste. Desuden styrer staten også handlen med udlandet. (*Den kolde krig og Regan Vest*, s. 23)

Hammer og segl i det sovjetiske flag symboliserede enheden mellem industri- og landarbejdere under det kommunistiske styre.

Efter 2. Verdenskrig bredte kommunismen sig over store dele af verden med støtte fra Sovjetunionen. Borgerne i mange kommunistiske lande led under hård undertrykkelse og brutal vold under ledere som Sovjetunionens Josef Stalin og Kinas Mao Zedong. Siden Berlinmurens fald i 1989 har tilslutningen til kommunismen været faldende, og der er kun ganske få kommunistiske lande tilbage.

I sovjetunionen blev kommunismen især personificeret ved **Josef Stalin**, der fra 1924 til sin død i 1956 sad som den absolutte leder af Sovjetunionen. (*Jesper Samson, 2018 - Faktalinkdk.*)

Kapitalisme er karakteriseret af to grundelementer:

- Privat ejendomsret og
- Markedsøkonomi

Privat ejendomsret indebærer, at personer og virksomheder må eje produktionsmidler og bruge dem, som de vil, så længe de ikke bryder loven. Den private ejendom bliver beskyttet af staten. For at kunne klare sig i konkurrencen, skal der hele tiden investeres i produktionsmidlerne. Derfor er vækst en nødvendighed for at have midler til at foretage investeringer.

Kapitalisten har også ret til at beholde den eventuelle profit fra produktionen. Profitten er fortjenesten fra produktet, det vil sige salgsprisen fratrukket produktionsomkostningerne. I et kapitalistisk system er det denne profit, der er hovedformålet med at drive virksomhed.

Markedsøkonomi betyder ifølge Den Store Danske Encyclopædis opslag "Markedsøkonomi" at virksomheder og personer selv bestemmer, hvad, hvor meget og hvordan de vil producere. Priserne bliver afgjort af markedet på baggrund af udbud og efterspørgsel på produktet.

Det står i modsætning til planøkonomi, hvor produktion og priser er fastlagt af staten. I et kapitalistisk samfund fungerer markedet i fri konkurrence eller noget, der minder herom. Det vil sige, at der ikke er monopoler (altdominerende virksomheder), og alle konkurrerer på lige vilkår. Ren markedsøkonomi findes dog stort set ikke i praksis. (*Jesper Samson, iBureauet/Dagbladet Information. Februar 2017.*)

Den kolde krig, der opstod mellem supermagterne USA og Sovjetunionen kort efter 2. Verdenskrig, var derfor en konflikt mellem disse 2 ideologier og om, hvilken af ideologierne, der skulle være den dominerende i verden.

Kildeopgave til det kommunistiske manifest

Herunder indledningen til "Det kommunistiske Manifest" fra 1848, af Karl Marx og Friedrich Engels. Dette er en gengivelse af udgaven fra Forlaget Tiden 1976.

I det berømte manifest fastslår forfatterne, at "Al hidtidig historie er klassekampens historie". I skriftet gennemgår de modsætningerne imellem de forskellige klasser gennem tiden, de forkaster tidligere reformatorers og utopisters løsninger på de undertrykte klassers (omtalt som proletariatets) genvordigheder, og de kræver til sidst, at det eksisterende samfund skal omstyrtes gennem internationalt samarbejde mellem arbejderne. Heraf følger den berømte opfordring til slut: **"Proletarer i alle Lande, forener Eder"**.

Det blev et grundlæggende dokument i opbygningen af den internationale arbejderbevægelse og er et af historiens mest udbredte skrifter.

Det kommunistiske partis manifest

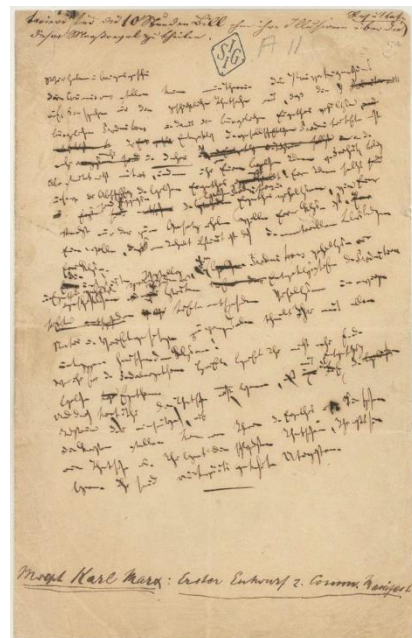
Et spøgelse går gennem Europa - kommunismens spøgelse. Alle magter i det gamle Europa har sluttet sig sammen til en hellig klapjagt på dette spøgelse, paven og tsaren, Metternich og Guizot, franske radikale og tysk politi. Hvor er det oppositionsparti, der ikke af sine regerende modstandere er blevet skældt ud for kommunistisk, hvor er det oppositionsparti, der ikke har slynget den brændemærkende beskyldning for kommunisme tilbage i hovedet på de mere fremskredne oppositionsfolk og på deres reaktionære modstandere? Denne kendsgerning viser to ting. Kommunismen anerkendes allerede af alle europæiske magter som en magt. Det er på høje tid, at kommunisterne giver hele verden klar besked om deres synsmåde, deres mål, deres tendenser, og stiller et manifest fra partiet selv op mod æventyret om kommunismens spøgelse. Med dette formål mødtes kommunister af de forskelligste nationaliteter i London og gjorde udkast til følgende manifest, som vil blive udsendt på engelsk, fransk, tysk, italiensk, nederlandsk og dansk.

Du kan læse hele manifestet på dette link:

http://oktobernet.dk/artikler_marxistisk_bibliotek/marx/Det_kommunistiske_manifest.pdf

Herunder:

Den eneste tilbageværende side fra det første udkast til manifestet. Håndskrevet af Karl Marx (Arbejdermuseet)

1. Hvad er budskabet i teksten? Hvilke ord bruges der for at understrege synspunkter?
2. Hvilke typer af kilder har vi med at gøre her? Primær/sekundær/ægte/uægte osv.